

Основање на здружение

Здружение можат да основаат најмалку пет основачи (физички и правни лица), а тројца од основачите мора да имаат живеалиште или престојувалиште, односно седиште на територијата на Република Северна Македонија. Здружение на граѓани може да основаат и малолетни лица со навршена 15-годишна возраст преку изјава за согласност за основање на здружение од нивниот законски застапник, за целите за кои се основа здружението во согласност со закон.

Членувањето во здружението е доброволно. Основачите се членови на здружението со еднакви права и одговорности, како и другите членови на здружението. Физичко лице може да биде член на здружението независно од неговата возраст во согласност со статутот. Малолетно лице со наполнети 14 години се зачленува во здружението со давање потпишана изјава за согласност на неговиот законски застапник.

Со здружението управуваат членовите непосредно или преку избраните претставници во органите на здружението. Собранието е највисок орган на здружението и го сочинуваат сите членови. Со статутот може да се определи начинот на претставување на членовите на здружението во собранието на здружението, преку свои избрани претставници. Здружението има едно или повеќе лица овластени за застапување на здружението (застапник) избран, односно именуван на начин утврден со статутот. Со статутот на здружението може да се предвидат и други органи на здружението.

Здружението се основа на основачко собрание, на кое се донесува акт за основање, програма, статут и се избираат органите на здружението.

Актот за основање на здружението содржи: име, седиште и адреса на здружението; име, адреса или седиште и единствен матичен број на основачите на здружението; и цели на здружението. Во името на здружението треба да биде содржан зборот „здружение“ или друг израз со слично значење определен со статутот на здружението. Актот за основање или негов дел може да се менува, ако за тоа има изречено волја на основачите додека трае процесот на регистрација.

Со **статутот** на здружението се уредуваат: името и седиштето; целите на здружението; дејностите со кои се остваруваат целите; начинот на одлучување за зачленување, исклучување и престанок на членувањето во здружението; правата, обврските и одговорностите на членовите; видот на органите и нивниот состав, начинот на избор и разрешување; траење на мандатот на членовите во органите и начинот на одлучување; застапувањето по закон; начинот на стекнување и располагање со средствата; начинот на донесување на финансиски и други извештаи; начинот на остварување на јавност и отчетност во работата; начинот на донесување, изменување и дополнување на статутот; начинот на одлучување за статусни промени и престанок на здружението; начинот на донесување на планови и програми; постапувањето со средствата и/или имотот во случај на престанок на здружението и други прашања утврдени со закон.

Со статутот на здружението можат да се уредат и: знакот и симболот на здружението; внатрешните организациони форми (подружници, ограноци и слично), ако ги има; начинот на донесување на другите акти; судир на интереси; начин на разрешување на спорни прашања и други прашања од значење за работата на здружението.

Здружението се стекнува со својство на правно лице со уписот во регистарот што го води Централниот регистар на Република Северна Македонија. Запишувањето во регистарот се врши со пријава за запишување која се поднесува во рок од 30 дена од денот на донесувањето на актот за основање. Пријавата за запишување ја поднесува застапникот. Во прилог на пријавата се поднесува: акт за основање; статут; програма за дејствување; одлука за избор на органите и податоци за членовите на органите; одлука за избор на застапник по закон со неговите податоци; записник од основачкото собрание или извештај за основањето; и изјава заверена кај нотар потпишана од застапникот со која се потврдува дека вршењето на дејноста е во согласност со закон и дека се исполнети условите за упис.

Централниот регистар е должен во рок од пет дена од денот на поднесувањето на пријавата да донесе решение за запишување во соодветниот регистар. Решението за запишување се доставува до подносителот на пријавата во рок од три дена од денот на донесувањето на решението. Со решението за запишување во регистарот се доставува и фотокопија од статутот заверен со печат на Централниот регистар.